

Utbildning, behörighet och verksamhet av prisdomare och överdomare

Godkänt av Finska Kennelklubben 30.8.2023. Gäller från 1.1.2024.
Detta dokument är en översättning. Vid oklara fall iakttas originalversionen på finska.

Dessa direktiv är Finska Kennelklubbens allmänna direktiv. Ytterligare direktiv för enskilda prov- och tävlingsformer ingår i reglerna eller direktiven för respektive prov- eller tävlingsform.

PRISDOMARE

I UTBILDNING AV PRISDOMARE

Avsikten är att utbilda behöriga och ansvarsmedvetna prisdomare.

II KRAV SOM STÄLLS PÅ PRISDOMARE

En person som har för avsikt att bli prisdomare ska vara invigd i användningen av raserna i respektive prov- och tävlingsform innan domarutbildningen inleds. Dessutom ska hen uppfylla eventuella övriga krav för respektive prov- eller tävlingsform.

Hen ska till sin karaktär och omdömesförmåga vara lämplig för uppdraget och ha tillräckligt god fysisk kondition för uppdraget.

Den domare som ansvarar för bedömningen (gruppdomare) ska vara en person som fyllt 18 år. Om det i bedömningen används flera domare kan den andra domaren i gruppen vara en 15 år fylld person med rätt att bedöma.

Personen ska uppfylla de krav på medlemskap som ställs i regler eller direktiv för respektive prov- och tävlingsform.

III UTBILDNING

- A. ANSÖKNING AV TILLSTÅND FÖR OCH ANORDNANDE AV DOMARKURS
- B. KURSPROGRAM OCH UTBILDNING
- C. KOMPETENSFÖRKLARING AV DOMARE
- D. FORTSATT OCH KOMPLETTERANDE UTBILDNING FÖR DOMARE

A. ANHÅLLAN OM TILLSTÅND ATT ARRANGERA DOMARKURS OCH KURSARRANGEMANG

Kurser arrangeras av kenneldistrikt och medlemsföreningar i kenneldistrikt, specialklubbar samt grenförbund och medlemsföreningar i grenförbund.

Kurser ansöks hos kenneldistrikt eller grenförbund med iakttagande av Kennelklubbens gällande direktiv.

Före kursen hålls annonseras den i Kennelklubbens publikationer och vid behov av specialklubbar samt grenförbund.

B. KURSPROGRAM OCH UTBILDNING

Kursdeltagaren är skyldig att på förhand ta del av kursmaterialet. Materialet fås av kursarrangören.

Ansökan om att delta i kursen görs av den intresserade själv eller av en medlemsförening hen är medlem i, om inte annat har bestämts för respektive provform.

Som kursledare och deras reserver kan verka överdomare för respektive prov- eller tävlingsform, om inte annat anges i regler eller direktiv för respektive prov- eller tävlingsform.

Specialklubbar och grenförbund ska ta fram utbildningsdirektiv och kursprogram för varje prov- och tävlingsform. Undervisningen och den praktiska delen genomförs enligt dessa.

Elevtjänstgöringar och tidsfrister inom vilka dessa ska utföras definieras närmare i direktiven för enskilda provformer.

Ett intyg eller ett aspirantkort ges till de kursdeltagare som avlagt kursen godkänt.

Efter godkänd kurs avlägger domaraspiranten ett i direktiven fastställt antal aspiranttjänstgöringar i samband med prov. Om annat inte har fastställts bör minst två aspiranttjänstgöringar avläggas.

På dessa aspiranttjänstgöringar ska hunden kunna bedömas avseende samtliga väsentliga egenskaper / prestationer.

C. KOMPETENSFÖRKLARING AV DOMARE

Aspirantkortet används som blankett för ansökan om domarbehörighet. I aspirantkortet bör anges alla de uppgifter som ombes i kortet.

Prisdomarkortet beviljas av bostadsortens kenneldistrikt till en 15 år fylld person, som är medlem i Finska Kennelklubben eller i dess medlemsförening.

Inom bruksprov beviljas kortet av Suomen Palveluskoiraliitto och inom prov för vinthundar av Suomen Vinttikoiraliitto.

En prisdomare anses vara behörig när hen har beviljats rätt att bedöma inom respektive provform.

D. FORTSATT OCH KOMPLETTERANDE UTBILDNING FÖR DOMARE

Syftet med utbildningen är att förenhetliga bedömningen i prov och tävlingar samt att hålla domarna à jour med utvecklingen inom den egna grenen.

1. DELTAGANDE I FORTSATT OCH KOMPLETTERANDE UTBILDNING

Prisdomaren är skyldig att hålla sig à jour i sina domaruppdrag för att hen ska kunna bli tilldelad nya uppdrag.

Prisdomaren ska tjänstgöra som domare, delta i fortsatt och kompletterande utbildning eller verka som hundförare eller tävlande i respektive prov- eller tävlingsform i enlighet med direktiv som fastställts av specialklubbar och grenförbund.

Specialklubbar och grenförbund bör fastställa i sina direktiv hur en domare som förlorat sin rätt att bedöma återfår densamma.

Specialklubbar och grenförbund fastställer krav på kompletterande utbildning i samband med ändring av regler.

Granskning av domarnas bedömningsrätt och behörighet åligger provbestyrelsen och provets överdomare.

2. ANORDNANDE AV FORTSATT OCH KOMPLETTERANDE UTBILDNING

Kurser arrangeras av kenneldistrikt och medlemsföreningar i kenneldistrikt, specialklubbar samt grenförbund och medlemsföreningar i grenförbund.

Kurser ansöks hos kenneldistrikt eller grenförbund med iakttagande av Kennelklubbens gällande direktiv.

Deltagande i fortsatt och kompletterande utbildning antecknas i domarkortet.

E ÅTERKALLNING AV PRISDOMARRÄTTIGHETER OCH HUR DESSA ÅTERFÅS

Kennelklubben, kenneldistriktet eller grenförbunden kan återkalla prisdomarrättigheter eller återkalla bedömningsrätten av en person, som konstateras sakna kompetens för uppdraget och som inte längre fyller allmänna krav som ställs på den som har för avsikt att bli prisdomare.

Kenneldistriktet, Palveluskoiraliitto eller Vinttikoiraliitto kan återkalla bedömningsrätten av en person som inte uppfyller sin skyldighet avseende fortbildning, kompletterande utbildning eller verksamhet.

Ifall domaren kommer att utsättas för disciplinära åtgärder kan den som beviljat överdomarkompetensen avhålla domarens bedömningsrättigheter för den tid ärendet behandlas.

Utöver skyldigheten att delta i fortsatt och kompletterande utbildning kan kenneldistriktet, specialklubbar och grenförbund fastställa att en domare, vars bedömningsrättigheter har varit återkallade, ska utföra eventuella tilläggsuppgifter.

ÖVERDOMARE

I DIREKTIV FÖR UTBILDNING OCH KOMPETENSFÖRKLARING AV ÖVERDOMARE

Målsättningen är att utbilda behöriga och ansvarsmedvetna överdomare.

II ALLMÄNNA KRAV SOM STÄLLS PÅ DEN SOM HAR FÖR AVSIKT ATT BLI ÖVERDOMARE

Personen ska vara medlem i Finska Kennelklubben. Eventuella övriga krav på medlemskap fastställs i reglerna för respektive prov- eller tävlingsform.

Den som har för avsikt att bli överdomare ska till sin karaktär och omdömesförmåga vara lämplig för uppdraget. Hen bör förstå vad överdomarbehörighet som beviljats av Kennelklubben förutsätter i all kennelverksamhet: som hundförare, tävlande, bedömande domare, utbildare, osv. Hen bör kunna sköta sitt överdomaruppdrag på finska eller svenska.

Hen ska ha tillräckligt god fysisk kondition och mentala egenskaper för uppdraget.

En person som söker sig till utbildningen bör ha eventuell giltig prisdomarbehörighet i provformen i fråga och bedömningsrätt samt eventuell provfunktionärbehörighet i provformen i fråga och hen har verkat i detta uppdrag samt deltagit i arrangemang av prov eller tävlingar.

Hen ska kunna utbilda provdomare och provfunktionärer.

Specialklubbar och grenförbund fastställer tilläggskrav för enskilda prov- eller tävlingsformer i sina utbildningsdirektiv.

Personer som uppfyller ovan nämnda krav antas till grundkursen av deras respektive kenneldistrikt, antingen på förslag av kenneldistriktet själv eller någon annan medlemsförening i Kennelklubben. Inom bruksprov antas kursdeltagare av Suomen Palveluskoiraliitto.

III UTBILDNINGENS INNEHÅLL

- A. ANORDNANDE AV ÖVERDOMARKURS
- B. UTBILDNING AV NYA ÖVERDOMARE
- C. ANSÖKAN OM ÖVERDOMARBEHÖRIGHET OCH KOMPETENSFÖRKLARANDE
- D. FORTSATT OCH KOMPLETTERANDE UTBILDNING FÖR ÖVERDOMARE

A. ANORDNANDE AV ÖVERDOMARKURS

Överdomarkurser arrangeras av specialklubbar, grenförbund och Finska Kennelklubben.

En kommande kurs ska annonseras så att den sökande har möjlighet att i tid skaffa sig de kompetenser som krävs för deltagande. Annonser till exempel ett år före kursen.

Innan kurser hålls ska dessa annonseras i Kennelklubbens samt specialklubbarnas eller grenförbunds publikationer.

B. UTBILDNING AV NYA ÖVERDOMARE

Som bevis på avlagda utbildningsfaser använder överdomaraspiranten i alla skeden av utbildningen en av Kennelklubben godkänd blankett för ansökan om överdomarbehörighet.

Alternativt bör förslag och förord avseende överdomaraspirantens utbildning samt avläggning av de olika utbildningsfaserna antecknas i Kennelklubbens Omakoira-system.

För notering av utbildningsuppgifter används enbart antingen Omakoira-systemet eller blanketten för ansökan om överdomarbehörighet.

Utbildningen indelas i fyra faser:

1. Specialklubbens eller grenförbundets preparationskurs
2. Grundkurs för överdomare, arrangeras av Kennelklubben eller kenneldistrikt (distriktsutbildare/överdomare)
3. Specialiseringsutbildning för överdomarskap inom respektive provform, arrangeras av specialklubb eller grenförbund
4. Provbedömningar och eventuella elevtjänstgöringar i enskild provform

1. SPECIALKLUBBENS ELLER GRENFÖRBUNDETS PREPARATIONSKURS

Den som har för avsikt att bli överdomare bör delta i en förberedande utbildning och ett inträdesprov, ifall sådana arrangeras för respektive prov- eller tävlingsform. Förberedande utbildning och inträdesprov anordnas enligt direktiv som getts av respektive kenneldistrikt, specialklubb eller grenförbund.

Specialklubbar och grenförbund bör i sina utbildningsdirektiv fastställa minimierfarenheten som förutsätts av en person som har för avsikt att bli överdomare.

Specialklubbar och grenförbund bör i sina utbildningsdirektiv också fastställa eventuella elevtjänstgöringar och inträdesprov som ska avläggas på förhand.

2. GRUNDUTBILDNING FÖR ÖVERDOMARE SOM ARRANGERAS AV KENNELKLUBBEN ELLER KENNELDISTRIKT

Grundkurs för överdomare arrangeras av Kennelklubben eller kenneldistriktet.

På grundkursen går man igenom det av Kennelklubben godkända kursmaterialet för Grundkursen för överdomare.

Som utbildare på kursen verkar överdomare med omfattande kännedom om kennelvärlden, tillsammans med distriktsutbildare.

Uppgift om avlagd grundkurs antecknas i blanketten för ansökan om överdomarbehörighet samt i Omakoira-systemet. Grundkursen är giltigt i två (2) kalenderår framåt, och domaraspiranten bör under denna tid anmäla sig till specialiseringsutbildningen för den enskilda provformen.

3. SPECIALISERINGSUTBILDNING, ARRANGERAS AV SPECIALKLUBBAR ELLER GRENFÖRBUND

Med hjälp av specialiseringsutbildningen för den enskilda provformen bör överdomaraspiranten erhålla tillräckliga kunskaper i den prov- eller tävlingsform hen ämnar bli behörig i. Hen bör tillägna sig ett sätt att sköta sin uppgift som överensstämmer med regler och bedömningsdirektiv, för att slutresultatet ska vara rättvist och riktigt.

Specialklubbar eller grenförbund väljer aspiranter till specialiseringskursen för den enskilda grenen bland de personer som fyller tilläggskraven för respektive prov- eller tävlingsform och som har avlagt grundkursen godkänt.

Som utbildare verkar överdomare som utsetts av specialklubb, grenförbund eller Kennelklubben och som anses ha tillräcklig kompetens och erfarenhet för nämnda uppdrag.

I specialiseringsutbildningen behandlas åtminstone följande frågor:

- klarläggande av särskilda detaljer i och tillämpning av prov- och tävlingsregler och bedömningsdirektiv
- verksamhetsdirektiv för överdomare
- direktiv för provfunktionärer
- allmänna regler för respektive prov- eller tävlingsform
- provdokument för respektive prov- eller tävlingsform
- problemsituationer och behandling av dessa

I slutet av kursen ska ändamålsenliga sluttentamina avläggas godkänt.

Uppgift om avlagd specialiseringsutbildning antecknas i Omakoira-systemet eller på blanketten för ansökan om överdomarbehörighet.

4. PROVBEDÖMNINGAR OCH EVENTUELLA ELEVTJÄNSTGÖRINGAR

Överdomaraspiranten ska godkänt avlägga ett för respektive prov- eller tävlingsform fastställt antal provbedömningar och elevtjänstgöringar.

Om provbedömningar krävs ska minst två (2) provbedömningar avläggas för minst två (2) erfarna överdomare, i prov som arrangeras av kenneldistrikt, specialklubb eller grenförbund.

Uppgift om avlagda provbedömningar och elevtjänstgöringar antecknas i Omakoira-systemet eller i blanketten för ansökan om överdomarbehörighet.

I utbildningsdirektiven för varje prov- och tävlingsform ska fastställas inom vilken tid provbedömningar eller elevtjänstgöringar ska avläggas. Provbedömningar eller elevtjänstgöringar ska emellertid avläggas senast inom fyra år efter specialiseringsutbildningen för den enskilda provformen.

C. ANSÖKAN OM ÖVERDOMARBEHÖRIGHET OCH KOMPETENSFÖRKLARANDE

Ansökan görs av domaraspiranten, på blanketten för ansökan om överdomarbehörighet eller via Omakoira-systemet.

Till ansökan skaffas ett utlåtande av specialklubben eller grenförbundet.

Kennelklubben kompetensförklarar överdomarna och beviljar bedömningsrättigheter för överdomare.

En överdomare anses kompetensförklarad när hen har fått besked om detta av Kennelklubben.

D. VERKSAMHET SOM ÖVERDOMARE

Överdomaren bör i all sin verksamhet iaktta Kennelklubbens regler och direktiv då hen mottar överdomaruppdrag. Ändring av provets överdomare bör göras endast av välmotiverade skäl (t.ex. sjukdom eller annat plötsligt hinder). Ändring av överdomare bör meddelas till provets beviljare före provet.

Provets överdomare är skyldig att på begäran avge ett utlåtande i frågor som berör provet.

D. FORTSATT OCH KOMPLETTERANDE UTBILDNING FÖR ÖVERDOMARE

DELTAGANDE I FORTSATT OCH KOMPLETTERANDE UTBILDNING

Överdomaren ska minst varannan gång delta i fortsatt utbildning som riktas för hen och ska tjänstgöra som domare eller provfunktionär eller delta i prov som hundförare eller tävlande minst en gång under en period på två år.

Kenneldistrikt, specialklubbar och grenförbund ska övervaka att ovan nämnda krav uppfylls innan personen tilldelas nya överdomaruppdrag.

Specialklubbar och grenförbund fastställer krav på kompletterande utbildning i samband med ändring av regler.

Specialklubbar och grenförbund bör fastställa i sina direktiv hur en överdomare som förlorat sin rätt att bedöma återfår densamma.

ANORDNANDE AV FORTSATT OCH KOMPLETTERANDE UTBILDNING

Fortsatt och kompletterande utbildning för överdomare arrangeras av specialklubbar eller grenförbund.

Utöver frågor som gäller den enskilda prov- eller tävlingsformen ska ändringar i allmänna frågor som berör Kennelklubbens prov och tävlingar behandlas under fortsatt och kompletterande utbildning.

Arrangemang av fortsatt och kompletterande utbildning ska meddelas om i god tid före tillfället i Kennelklubbens samt specialklubbens eller grenförbundets publikation eller genom personlig inbjudan.

IV ÅTERKALLNING AV ÖVERDOMARRÄTTIGHETER OCH HUR DESSA ÅTERFÅS

Kennelklubben kan upphäva överdomarrättigheter eller återkalla bedömningsrätten av en person, som konstateras sakna kompetens för uppdraget och som inte längre fyller allmänna krav som ställs på den som har för avsikt att bli överdomare.

På förslag av kenneldistrikt, specialklubb eller grenförbund återkallar Kennelklubben bedömningsrätten av en person som inte uppfyller sin skyldighet att delta i fortsatt och kompletterande utbildning samt skyldighet för verksamhet.

Ifall överdomaren kommer att utsättas för disciplinära åtgärder kan Kennelklubben avhålla överdomaren från sitt uppdrag för den tid ärendet behandlas.

Kennelklubben återställer bedömningsrätten på välmotiverat förslag av samma instans som föreslagit återkallelse av bedömningsrätt.

Utöver skyldigheten att delta i fortsatt och kompletterande utbildning kan specialklubbar och grenförbund fastställa att en överdomare, vars bedömningsrättigheter har varit återkallade, ska utföra eventuella tilläggsuppgifter.

V ÖVERDOMARE EMERITUS/EMERITA

En överdomare som avstår från sitt uppdrag kan på förslag av Kennelklubben eller dess medlemsförening utnämnas till överdomare emeritus / emerita, då personen efter en lång och förtjänstfull karriär som överdomare lämnar sina överdomaruppdrag.

Överdomaren behåller sina alla övriga rättigheter utom rätten att bedöma. Hederstiteln beviljas av Kennelklubbens styrelse på förslag av respektive kommitté.

Personen som föreslås bör vara medlem i Finska Kennelklubben och det får inte gått ha gått längre än två år sedan personen avstod från sina överdomarrättigheter. Vid beviljande av hederstiteln bedöms en lång och förtjänstfull domarkarriär som en helhet. Betydande faktorer vid bedömningen är bl.a. längden av en aktiv domarkarriär som borde vara åtminstone 20 år lång, verksamhet som utbildare inom grenen samt utveckling av regler.